

Ohjeet muistotilaisuuden pitämiseen

tammikuu 2023

Tarvittavat välineet:

- Pöytä ja pöytäliina
- Vainajan valokuva
- Muistovihko
- Tuohuksia, astia tuohuksille ja esim. hiekkaa
- Kynttilä
- Valmiuksien ja tarpeiden mukaan uskonnollisia elementtejä, esim. risti
- Kaiutin tai muu äänentoistolaite

Muistotilaisuuksien taustalla

Muistotilaisuuksien pitämisen merkitys nousee konsernin hengellisen työn eettisestä ohjeistuksesta löytyvästä ihmiskäsityksestä:

Jokaista ihmistä arvostetaan ja kunnioitetaan ainutkertaisena, elämään kutsuttuna yksilönä.

Muistotilaisuudessa kunnioitetaan ja muistetaan menehtyneen elämän arvokkuutta ja merkityksellisyyttä. Tilaisuus korostaa jokaisen elämän ainutkertaisuutta ja osallisuutta Sininauhayhteisön korvaamattomana osana. Samalla tilaisuus toimii myös yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta synnyttävänä hetkenä. Konsernin arvomaailman mukaisen elämän ainutkertaisuuden vuoksi olisi tavoitteellista, että muistotilaisuuksia pidettäisiin jokaiselle yhteisöön kuuluneelle vainajalle. Tilanteen niin vaatiessa voidaan muistotilaisuus pitää myös esimerkiksi yhteisöön kuuluvan menehtyneelle kumppanille tai muulle läheiselle.

Muistotilaisuuden valmistelu

Muistotilaisuutta varten tulee valmistella muistopöytä. Pöydän mallilla ei ole merkitystä; riittää, että se on tarpeeksi suuri tarvittaville esineille. Pöydän päälle levitetään siisti ja puhdas, esimerkiksi valkoinen pöytäliina. Pöydälle asetetaan vainajan valokuva sekä muistovihko. Vainajan valokuva on omavalintainen, mutta toivottavaa olisi, että se ilmentäisi jollain tapaa vainajan persoonaa. Kuvan valinnassa voi konsultoida esimerkiksi vainajan omaisia ja läheisiä. Muistovihko on vihko, joka tulee viedä yksikön yhteisiin tiloihin vainajan menehdyttyä. Vihkoon voivat yksikön asukkaat ja työntekijät kirjata vainajaan liittyviä osanottojaan, muistojaan ja muita tuntemuksiaan. Muistopöytä tulisi pystyttää yksikön yhteisiin tiloihin mahdollisimman pian menehtymisen jälkeen, jotta halukkailla on riittävästi aikaa kirjata tuntemuksiaan.

Itse muistotilaisuudessa pöydälle asetetaan muistovihon ja valokuvan lisäksi kynttilä, tuohuksia sekä esimerkiksi hiekalla tai riisillä täytetty astia tuohuksille. Pöytää voi myös koristella vaikkapa kukilla ja uskonnollisilla elementeillä ja symboleilla. Toivottavaa olisi, että tilaisuus ja tilaisuuden puitteet olisivat jollain tapaa vainajan näköisiä.

Muistotilaisuuden kulku

Muistotilaisuuden pääpitäjänä voi toimia yhteisöpappi, vainajan omaohjaaja, yksikön esihenkilö tai joku muu hänen läheisistään. Tilaisuuden kulkuun ja sisältöön liittyen voidaan konsultoida vainajan omaisia ja läheisiä. Jos on esimerkiksi jotain tiettyjä musiikkikappaleita tai tekstejä, jotka ovat olleet vainajan elämässä merkityksellisiä, on niitä toivottavaa sisällyttää myös muistotilaisuuteen.

Muistotilaisuus avataan kertomalla tilaisuuden luonteesta ja vainajan elämän merkityksestä. Aloitusta voi lähestyä vainajaan liittyvien tarinoiden tai muistojen kautta. Avauksessa voidaan myös lukea esimerkiksi uskonnollinen tai hengellinen teksti. Avauksen jälkeen tilaisuus jatkuu puheilla. Mahdollisuutta puheelle tulee tarjota vainajan omaisille tai muille läheisille, heidän niin halutessaan. Puheiden tulee toteutua matalalla kynnyksellä ja osallistujien oma tahtotila edellä. Puheiden yhteydessä vainajalle sytytetään tuohukset. Tilaisuuteen osallistujat voivat vuorotellen käydä sytyttämässä tuohuksen, asettamassa sen pystyyn astiaan ja halutessaan lausumassa lyhyen puheenvuoron vainajalle. Tuohusten sytyttäminen onnistuu muistopöydän kattaukseen kuuluvan kynttilän avulla. Tämän jälkeen voidaan esimerkiksi hiljentyä kuuntelemaan vainajalle merkittävä tai vainajan omaisten valitsema musiikkikappale. Tilaisuus päätetään rukouksella, siunauksella tai muulla loppupuheenvuorolla. Tilaisuuteen olisi hyvä sisällyttää myös yhteiset kahvit ja muuta yhteistä olemista.

Muistotilaisuuksien ei tarvitse olla kulultaan kiveen hakattuja tai kaavamaisia. Toimituksien sisältöjä ja järjestystä voidaan soveltaa esimerkiksi omaisten toiveiden ja vainajan merkityksellisyyksien mukaisiksi. Jokaisen elämän ainutkertaisuuden ja yhtäläisen merkityksellisyyden toteutumiseksi tulisi kaikkiin muistotilaisuuksiin kuitenkin sisällyttää riittävältä osin edellä mainittuja elementtejä ja sisältöjä.

Vainajan omaisten kohtaaminen

Vainajan lähiomaisille tulee ilmoittaa järjestettävästä muistotilaisuudesta sekä tarjota mahdollisuus osallistua Sininauhasäätiö-konsernin puitteissa tapahtuviin muistotilaisuuksiin. Omaisten toiveitten mukaan, hän voi osallistua muistohetken suunnitteluun ja toteutukseen. Omaista tulee olla vastassa joku muistotilaisuuteen osallistuvista työntekijöistä. Omaisille tulee ilmaista mahdollisuus henkiseen ja hengelliseen tukeen kriisin keskellä. Niin halutessaan tai tarvitessaan, voidaan omaiselle antaa konsernin yhteisöpapin, Jenni Tuulensuun yhteystiedot.

Muistilista muistotilaisuuden pitämiseen:

Valmistelut:

- Muistopöytä -ja vihko yhteisiin tiloihin mahdollisimman pian menehtymisen jälkeen
- Tilaisuudesta tiedottaminen ja konsultointi vainajan omaisten kanssa
- Sovitaan tilaisuuden vastuuhenkilöistä ja mahdollisista halukkaista puhujista
- Tarvittavat välineet: Pöytä ja liina, valokuva, muistovihko, tuohukset ja astia, kynttilä, tilanteen mukaan uskonnolliset elementit, muut koristeet ja äänentoistoväline

Tilaisuuden kulku:

- Aloitus: Tilanteen avaaminen, kuka ja ketä muistetaan, vainajan elämä osana Sininauha-yhteisöä
- Puheet esim. omaisilta tai läheisiltä
- Tuohusten sytyttäminen, halukkaiden lyhyet puheenvuorot
- Tilanteen mukaan vainajan elämässä vaikuttanut musiikkikappale
- Tilaisuuden päättäminen: Rukous, siunaus tai muu loppupuheenvuoro
- Yhteiset kahvitarjoilut, yhdessäolo